

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 259 din 24.05.2023

Dosar nr.: 318/2022

Petiția nr.: 3366/12.05.2022

Petentă: Fundația Szekler Monitor

Reclamat:

Obiect: sunt reclamate afirmațiile și comentariile discriminatorii de pe o rețea de socializare referitoare la membrii comunității maghiare

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1. Fundația Szekler Monitor, loc. Gheorgheni, p-ța Libertății nr. 22, jud. Harghita

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2.

II. Citarea părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

4. Părțile au fost citate pentru termenul din data de 28.06.2022 (filele 16-17 din dosar).

La termen părțile au fost absente. Partea reclamată nu a depus punct de vedere la dosar.

5. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentei

6. Prin petiția nr. 3366/12.05.2022 petenta precizează următoarele aspecte relevante:

- partea reclamată a avut în mod direct un comportament discriminatoriu și degradant față de comunitatea maghiară din România, prin publicarea pe paginile sale Facebook a patru postări, respectiv prin nemoderarea comentariilor la acele postări. Criteriul de discriminare este cel pe bază de apartenență la o comunitate etnică;

- în fapt, în data de 28 aprilie 2022 partea reclamată a postat pe una din paginile sale Facebook un anunț despre un program artistic care urma să aibă loc a doua zi. În anunț a făcut afirmații false și denigratoare la adresa primarului din Sfântu Gheorghe (susținând că ar exista o scenă a comunității românești care ar fi fost scoasă de acesta din centrul

orașului în mod ostentativ, pe când așa ceva nu există, scena la care se referă fiind dedicată programelor folclorice, acolo evoluând toate formațiunile de acel gen, indiferent de zona de unde au venit și de etnia artiștilor) și a dat de înțeles că programul artistic va fi urmat de o manifestare naționalistă, de genul celei pe care tot ea a organizat-o cu un an în urmă în data de 4 iunie, acțiune reclamată de petentă la CNCD (dosar 526/2021); postarea a fost ilustrată cu o fotografie făcută cu un an în urmă la acel eveniment, cu participanții fluturând steaguri ale României; această postare este din nou o dovadă a faptului că pentru partea reclamată tot ce se întâmplă în localitățile din Ținutul Secuiesc reprezintă un nou episod din lupta interetnică permanentă, iar ea urmează să participe la acel eveniment nu ca spectator interesat de folclor, ci ca un activist care își etalează “românismul” într-un oraș unde majoritatea locuitorilor este de etnie maghiară;

- în data de 2 mai 2022 partea reclamată a postat pe aceeași pagină Facebook un text mai lung prin care a făcut afirmații neadevărate și denigratoare la adresa unor cetățeni români etnic maghiari și la adresa maghiarilor în general. Postarea respectivă a fost reclamată de foarte multe persoane la Facebook (printre care și petenta), drept rezultat Facebook a șters-o și a sancționat partea reclamată cu diferite restricții pentru încălcarea standardelor comunității privind limbajul care incită la ură;

- în data de 3 mai 2022 partea reclamată a postat pe o altă pagină a ei de Facebook o postare prin care s-a plâns de faptul că postarea anterioară a fost ștersă. Despre același subiect a postat un text mai lung în aceeași zi, făcând iar afirmații neadevărate, dar denigratoare și instigatoare la ură (agenție străină în guvern care reprezintă un pericol pentru România) împotriva organizației care reprezintă comunitatea maghiară din România în Parlament;

- procedând așa, partea reclamată a făcut afirmații faptic neadevărate, respectiv defăimătoare, respectiv a indus în eroare cititorii, care luând de bune cele afirmate s-au scandalizat. Iar rezultatul a fost cel previzibil, adică un șir de comentarii care încalcă într-un fel sau altul prevederile OG nr. 137/2000, cum ar fi:

- Ținutul Secuiesc este pământ românesc, niciodată unguresc;
- această situație antiromânească;
- cui nu-i convin tradițiile noastre este liber să plece!;
- opincile românilor atârinate pe clădirea parlamentului ungar;
- Budapesta – zonă de ocupație română;
- interzis steagul secuiesc pe teritoriul României;
- imigranți ilegali asiatici veniți în Europa în urmă cu 1200 de ani;

-alte comentarii asemănătoare sunt marcate în Anexele petiției;

- printre comentarii apar și diferite imagini instigatoare, cum ar fi o persoană care stă cu cele două picioare pe drapelele Ungariei și ale Ținutului Secuiesc;

- este de remarcat și numărul mare de aprecieri (peste 1300), comentarii (peste 120) și distribuiri (peste 560) făcute la postările pe Facebook;

- prin text și comentariile generate se instigă împotriva organizației politice care reprezintă etnicii maghiari, dar în general și împotriva comunității maghiare din România, iar pe de altă parte li se atribuie un comportament antiromânesc;

- criteriul de discriminare este cel al apartenenței etnice (cu conotații rasiale – textele vorbesc despre “românii”, în comparație cu “ungurii”, “maghiarii” sau chiar “imigranți ilegali veniți din Asia”);

- o faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele

garantate de tratatele internaționale ratificate de România sau prevăzute de legislația națională;

- afirmațiile publicate pe paginile Facebook ale părții reclamate afectează dreptul maghiarilor din România la demnitate (fiind catalogați ca imigranți ilegali, etc.), dar și dreptul persoanelor etnici maghiari și secui (în general) la afirmarea identității (de exemplu prin folosirea simbolurilor proprii) garantate de Constituție;

- conform art. 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000 constituie discriminare și orice deosebire sau restricție care are drept scop înlăturarea unui drept recunoscut în domeniul politic, cum ar fi dreptul la asociere. Astfel, sunt discriminatorii toate comentariile care etichetează drept nelegală UDMR și solicită scoaterea ei din Parlament sau chiar dizolvarea ei. Legat de acest aspect petenta consideră relevant de menționat că partea reclamată nu ia nicio atitudine împotriva acelor comentarii, cu toate că știe că acelea încalcă chiar Constituția, creând astfel impresia că sunt acceptabile;

- în concluzie, faptele de a publica, respectiv ține pe paginile Facebook texte care pun sub semnul întrebării drepturile persoanelor aparținând minorității maghiare, drepturi garantate de Constituție, respectiv comentarii în aceeași notă sau care chiar atribuie comportament infracțional comunității maghiare, reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000, reprezentând o deosebire pe bază de rasă, naționalitate sau etnie care are ca scop restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței și exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate, la identitate și la asociere;

- petenta consideră că sunt incidente prevederile art. 2 alin. 4, art. 2 alin. 5 și art. 15 din OG nr. 137/2000;

- în conformitate cu art. 10 alin. 2 din Convenția europeană a drepturilor omului și cu jurisprudența CEDO în domeniu nu se poate invoca libertatea de exprimare pentru promovarea ideilor rasiste, antisemite, xenofobe;

- partea reclamată nu poate invoca că este doar deținătorul paginilor de internet pe care au fost publicate textele care stau la baza sesizării; partea reclamată este administratorul paginii de internet;

- partea reclamată nu numai că acordă permisiunea altora să comenteze, dar de regulă le și îndeamnă în mod explicit să facă acest lucru, fără să intervină în vreun fel când apar comentarii denigratoare, ofensatoare și discriminatorii, este deci în mod direct răspunzătoare de faptul că pe acele pagini se regăsesc acele texte;

- partea reclamată acceptă pe paginile sale comentarii practic anonime, ceea ce face dificilă identificarea persoanelor care comentează, iar procedând așa de fapt invită persoanele care comentează la exprimări de genul celor citate mai sus, pentru că pot face acest lucru fără urmări pe plan personal;

- petenta consideră că la adoptarea hotărârii trebuie să se aibă în vedere următoarele aspecte:

- cea de-a doua postare este fără îndoială una extrem de gravă de vreme ce Facebook s-a decis să o șteargă. Faptul că Facebook a șters după o zi acea postare nu disculpă partea reclamată care, prin publicarea acelei postări, a încălcat prevederile OG nr. 137/2000, postarea producând și efecte, fiind vizibilă timp de o zi;
- directivele UE în domeniu și jurisprudența CEDO solicită statelor membre ale Consiliului Europei aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante. O prevedere similară se găsește și la art. 5 alin. 5 din OG nr. 2/2001;

- discriminarea vizează inclusiv o comunitate;
- discriminarea rasială, conform jurisprudenței CEDO, este cea mai gravă formă de discriminare, care atinge inclusiv dreptul la tratament uman;
- partea reclamată este recidivistă, are această atitudine în mod constant, fapt pentru care a mai fost reclamată și sancționată de multe ori în ultimii ani, inclusiv de către CNCD;
- în data de 29 aprilie 2022 și data de 3 mai 2022 petenta a atras atenția părții reclamate cu privire la faptul că prin acele postări și comentariile la ele sunt încălcate prevederile OG nr. 137/2000 și a solicitat ștergerea lor (a se vedea cele două somații depuse ca probă). La prima somație partea reclamată nu a răspuns deloc, iar la cea de-a doua a răspuns cu o jignire, invitând-o pe petentă să învețe limba română. Cert este că partea reclamată a recepționat somațiile, dar le-a ignorat.

-petenta solicită constatarea faptei de discriminare, hărțuire, tratament degradant, propagandă naționalist – șovină, instigare la ură rasială sau națională, pe bază de apartenență la o comunitate etnică și sancționarea părții reclamate, obligarea acesteia să îndepărteze de pe paginile sale Facebook a textelor și comentariilor ce intră sub incidența OG nr. 137/2000 și obligarea părții reclamate să publice în mass media un rezumat al hotărârii adoptate.

Petenta depune probe la dosar.

Susținerile părții reclamate

-

IV. Motivarea în fapt și drept

Legislație și principii

7. O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*

8. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

9. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: *„exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”*).

10. Prin nediferențiere judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: *„art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (Van der Mussele împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (Fredin împotriva*

Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „*analoagă ori relevant similară*” (**Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit**, 30 iulie 1998, §75).

11. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

12. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „*sau oricare alt criteriu*”, însă aceste criterii, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (**Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei**, 7 decembrie 1976, §56). „*Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele*” (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „*orice altă situație*” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §62).

13. Conform jurisprudenței CEDO, discriminarea bazată pe etnicitatea presupusă reprezintă discriminare rasială (**Timishev împotriva Rusiei**, 13 decembrie 2005, §55-56).

14. Privind restrângerea drepturilor petentului, Colegiul director se raportează la prevederile art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**: „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.*”

15. **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale** (cunoscut în general sub denumirea de **Convenția europeană a drepturilor omului**, în continuare **Convenția**) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare: „*Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.*” Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care **Convenția** subliniază: „*comportă îndatoriri și responsabilități*”. Totodată art. 17 al **Convenției** interzice abuzul de drept: „*Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.*”

16. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) analizează, în ordine, următoarele aspecte:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin
 - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
 - calitatea normei juridice, și anume
 - accesibilitatea;
 - precizitatea;
 - previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);
- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

17. În mod evident, orice sancționare a limbajului discriminatoriu, chiar și doar printr-un avertisment de natură contravențională, reprezintă o limitare a libertății de exprimare.

18. Privind legalitatea restrângerii, situația din România este cât se poate de clară. **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale** promovează respectarea dreptului la demnitate; există și o protejare a dreptului la demnitate prin art. 15 al **Ordonanței de guvern nr. 137/2000 privind combaterea tuturor formelor de discriminare**, republicată, accesibilă (prin publicarea în **Monitorul Oficial al României**), cu sancțiuni evidente.

19. Legitimitatea sancționării este dată prin nevoia de a proteja, în principal, reputația și drepturile altora, dar se poate invoca, spre exemplu, și siguranța publică, apărarea ordinii, protecția moralei etc.

20. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu:

- a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);
- b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângerii trebuie stabilite în mod convingător (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);
- c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49); astfel, între altele, în contextul opiniilor religioase și credințelor este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, offensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în

- drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane; statele au o marjă de apreciere când reglementează libertatea de exprimare în relație cu afirmații care ofensează convingerile personale, în special cele morale sau religioase (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);
- d) în cazul moralității nu este posibil să se ajungă la un concept uniform european privind semnificația religiei în societate; chiar și în interiorul unui stat pot exista variații ale conceptului; prin urmare nu este posibil să se ajungă la o definiție comprehensivă privind ce reprezintă o limitare permisibilă a libertății de exprimare dacă exprimarea se îndreaptă împotriva sentimentului religios al altora; o marjă de apreciere trebuie lăsat prin urmare autorităților naționale în a stabili necesitatea unei astfel de limitări; această situație însă nu exclude o supervizare din partea CEDO (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50);
- e) îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict sau de tensiuni, o grijă particulară trebuie manifestată față de vehicularea prin presă a limbajului urii sau a promovării violenței (ex. **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 63);
- f) toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (ex. **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40);
- g) art. 17 al Convenției previne ca grupurile totalitare sau persoanele care incită la ură rasială să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice (ex. **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979);
- h) abuzul cu libertatea de exprimare nu este combatibil cu democrația și drepturile omului, încalcă drepturile altora (ex. **WITZSCH împotriva GERMANIEI**, nr. 7485/03, 13 decembrie 2005);
- i) anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al **Convenției** (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35);
- j) atacurile vehemente împotriva grupurilor religioase sau etnice sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de Convenție, și anume toleranța, pacea socială și nediscriminarea (ex. **NORWOOD împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004);
- k) se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă; statele au o anumită marjă de apreciere

- privind existența nevoii, dar această apreciere se completează cu supervizarea europeană atât a legislației cât și a modului de aplicare al legislației de instanțele independente; CEDO este împuternicit să ofere interpretarea în ce măsură restricția sau sancționarea este reconciliabilă cu libertatea de exprimare (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);
- l) în exercitarea supervizării, CEDO analizează atât conținutul cât și contextul afirmațiilor în cauză; restrângerea trebuie să fie proporțională cu legitimitatea restrângerii, autoritățile trebuie să justifice relevanța și suficiența lor (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; trebuie să existe o proporționalitate între impactul afirmației sancționate și sancțiune (ex. **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 40); orice formalitate, condiție, restricție sau penalitate impusă considerată a fi necesară într-o societate democratică pentru sancționarea sau chiar prevenirea atacurilor indecente asupra obiectelor venerației religioase trebuie să fie proporțională cu scopul legitim urmărit (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);
- m) **Convenția** nu lasă prea mult spațiu restricțiilor în domeniul discursurilor politice sau discursurilor care ating interesul general; permisivitatea privind criticile față de guvern trebuie să fie mai pronunțată decât privind cetățeni privați, chiar și politicieni; într-un sistem democratic acțiunile guvernului trebuie urmărite îndeaproape nu doar de către autoritățile legislative și judiciare, dar și de opinia publică; poziția dominantă ce ocupă guvernul îi recomandă să nu utilizeze sancțiunile penale, întrucât are alte posibilități de a răspunde la atacuri și critici injuste; autorităților competente ale statului rămân suficiente posibilități de a adopta, în calitatea lor de garanți ai ordinii publice, măsuri de sancționare adecvate fără ca acestea să devină excesive; totuși în situația în care afirmațiile incită la violență împotriva unor persoane sau oficiali ori împotriva unui segment al societății, autoritățile statului se bucură de o apreciere mai largă când examinează necesitatea restrângerii libertății de exprimare (ex. **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42);
- n) libertatea de exprimare are o importanță specială pentru politicieni sau persoanele alese ca reprezentanții unui electorat, care trebuie să-și atragă atenția asupra preocupării lor; limitarea libertății de exprimare pentru un politician aflat în opoziție sau pentru un parlamentar solicită un examen mai temeinic din partea CEDO (ex. **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42);
- o) fără dubii, libertatea discursului politic nu este absolut prin natura sa, statele pot introduce restricții și sancțiuni, CEDO având rolul final de a analiza compatibilitatea acestor măsuri cu libertatea de exprimare (ex. **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 53);
- p) presa joacă un rol esențial într-o societate democratică; deși nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind securitatea națională, integritatea teritorială, amenințarea cu violență, prevenirea dezordinii și criminalității,

respectarea reputației și drepturilor altora, necesitatea de a preveni transmiterea unor informații confidențiale, are sarcina de a oferi — într-o manieră conformă cu obligațiile și responsabilitățile sale — informații și idei de interes public, în particular în chestiuni politice, inclusiv cele care divid societatea dar și cele care prezintă justiția; libertatea presei reprezintă unul din cele mai bune posibilități de a crea o opinie privind ideile și atitudinile liderilor politici; libertatea jurnalistică acoperă posibila recurgere la un grad de exagerare, chiar și provocare (ex. **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41-42);

- q) presa nu are doar dreptul ci și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);
- r) nu se protejează doar informația în sine, dar și forma prin care se aduce la cunoștința opiniei publice (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);
- s) stabilirea pedepselor este în principiu de competența instanțelor naționale, CEDO consideră totuși că aplicarea pedepsei închisorii pentru o infracțiune în domeniul presei nu este compatibilă cu libertatea de exprimare a jurnaliștilor, decât în circumstanțe excepționale, mai ales atunci când au fost grav afectate alte drepturi fundamentale, ca de exemplu în cazul utilizării limbajului urii sau incitării la violență (ex. **CUMPĂNĂ și MAZĂRE împotriva ROMÂNIEI**, nr. 33348/96, 17 decembrie 2004, § 115);
- t) principiile privind libertatea de exprimare vizează și funcționarii publici, deși este legitimat ca statul să impună față de ei obligația discreției, ținând cont de statutul lor special (ex. **AHMED și alții împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 65/1997/849/1056, 2 septembrie 1998, § 56).

21. Art. 30 al Constituției României care asigură libertatea de exprimare, prevede și limitele acestei libertăți:

„(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război, de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

22. Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale consideră că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: *„Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziaristi etc. —, faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor*

ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”

23. Înalta Curte de Casație și Justiție a decis în mod repetat că persoanele care au cont pe Facebook nu răspund juridic pentru comentariile altor persoane decât în situația în care li se solicită în mod expres ștergerea respectivelor mesaje.

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

24. Colegiul director constată următoarele:

- reclamatul a publicat pe Facebook la data de 28 aprilie 2022 un anunț despre un program artistic cu afirmații la adresa primarului din Sfântu Gheorghe, susținând că ar exista o scenă a comunității românești care ar fi fost scoasă de acesta din centrul orașului în mod ostentativ, pe când așa ceva nu există, scena la care se referă fiind dedicată programelor folclorice, acolo evoluând toate formațiunile de acel gen, indiferent de zona de unde au venit și de etnia artiștilor;

- la data de 2 mai 2022 reclamatul a publicat pe Facebook un text mai lung prin care a făcut afirmații la adresa unor cetățeni români etnic maghiari și la adresa maghiarilor în general, postarea fiind reclamată de foarte multe persoane la Facebook (printre care și petenta), drept rezultat Facebook a șters-o și a sancționat partea reclamată cu diferite restricții pentru încălcarea standardelor comunității privind limbajul care incită la ură;

- pe o altă pagină de Facebook, la data de 3 mai 2022, reclamatul a postat un text prin care s-a plâns de faptul că postarea anterioară a fost ștearsă, făcând afirmații legate de UDMR ca fiind o agenție străină în guvern care reprezintă un pericol pentru România;

- la aceste postări au apărut comentarii de genul: opincile românilor să fie atârinate pe clădirea parlamentului ungar; Budapesta este zonă de ocupație română; să fie interzis steagul secuiesc pe teritoriul României; maghiarii sunt imigranți ilegali asiatici veniți în Europa în urmă cu 1200 de ani; imagini instigatoare, cum ar fi o persoană care stă cu cele două picioare pe drapelele Ungariei și ale Ținutului Secuiesc.

25. Privind dreptul la demnitate, persoanele de etnie maghiară din România se află în situație analoagă cu alți cetățeni ai României.

26. Afirmațiile s-au referit la maghiarii din România, într-un mod care este de natură să atingă demnitatea.

27. Având în vedere că nu există o nevoie publică urgentă privind necesitatea restrângerii libertății de exprimare a reclamatului referitor la UDMR, respectiv a unor oameni politici, Colegiul director consideră că afirmațiile reclamatului nu depășesc limitele libertății de exprimare conform art. 10 din **Convenția europeană a drepturilor omului**, având în vedere cazuistica CEDO.

28. În conformitate cu practica instanțelor de judecată, reclamatul nu răspunde juridic pentru comentariile altor persoane decât în situația în care li se solicită în mod expres ștergerea respectivelor mesaje.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Afirmațiile reclamatului nu depășesc limitele libertății de exprimare conform art. 10 din **Convenția europeană a drepturilor omului**;
2. În conformitate cu practica instanțelor de judecată, reclamatul nu răspunde juridic pentru comentariile altor persoane decât în situația în care li se solicită în mod expres ștergerea respectivelor mesaje;
3. O copie a prezentei hotărâri se comunică părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii: —

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

BABUȘ RADU – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA - Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN – Membru

Redactată și motivată: A.Cs., H.I.

Data redactării: 07.06.2023

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu

